

การประชุมใหญ่และเหตุแห่งการเรียกประชุมใหญ่ของสหกรณ์

การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะเป็นการนัดหรือเรียกให้สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก (แล้วแต่กรณี) มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณา เกี่ยวกับการดำเนินงานหรือกิจการของสหกรณ์หรือเพื่อพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่ง ที่ประชุมใหญ่จะมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ เห็นชอบ หรือรับทราบเรื่องใดๆ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติ ไว้ในกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์ ทั้งนี้ สามารถจำแนกลักษณะของการประชุมใหญ่และเหตุแห่ง การเรียกประชุมใหญ่ของสหกรณ์ได้ ดังนี้

๑. การประชุมใหญ่สามัญ
๒. การประชุมใหญ่วิสามัญ
๓. การประชุมใหญ่เรียกครั้งที่สอง
๔. การประชุมใหญ่เพื่อการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

๑. การประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์

การจัดประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์ จะเป็นการเรียกประชุมใหญ่ที่มีลักษณะบังคับตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ ที่สหกรณ์จะต้องดำเนินการเรียกประชุมใหญ่ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด โดยจะมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอยู่ ๒ มาตรา ประกอบด้วย มาตรา ๔๐ ซึ่งบัญญัติให้ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์จะต้องนัดสมาชิกมาประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ และตามความมาตรา ๕๔ บัญญัติให้คณะกรรมการ ดำเนินการจะต้องเรียกประชุมใหญ่สามัญเป็นการประจำปี ปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่ วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญทั้งสองครั้งจึงมีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑.๑ การประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก ตามความมาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์นัดสมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนสหกรณ์ เพื่อดำเนินการตามมติของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และ มอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามความมาตรา ๔๐ บัญญัติให้การประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกเกิดขึ้นได้เพียงครั้งเดียว และกำหนดให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เป็นผู้เรียกประชุมใหญ่ โดยจะต้องจัดประชุมให้ได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์

การเรียกประชุมให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์นัดบรรดาสมาชิกซึ่งในที่นี้จะหมายถึงสมาชิกแรกตั้งและสมาชิกที่ได้รับเข้าใหม่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ได้รับจดทะเบียนสหกรณ์จนถึงก่อนการจัดประชุมใหญ่มาประชุมใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ จำนวน ๒ เรื่อง คือ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้ง และอาจมีวาระอื่นๆ ตามที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เห็นสมควร

ลักษณะสำคัญ

(๑) การเรียกประชุมใหญ่

- คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ประชุมเพื่อมีมติกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการจัดประชุมใหญ่ และกำหนดเรื่องที่จะประชุม
- ประธาน หรือรองประธานหรือเลขานุการคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ เป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม

(๒) การกำหนดวันประชุม ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับจดทะเบียนสหกรณ์

(๓) องค์ประชุม

- จำนวนสมาชิกทั้งหมด ประกอบด้วยสมาชิกแรกตั้งและสมาชิกใหม่ที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีมติให้รับเข้าเป็นสมาชิกก่อนถึงวันประชุมใหญ่ หักด้วยจำนวนสมาชิกสมาชิกที่ลาออกและได้รับอนุมัติแล้วก่อนถึงวันประชุมใหญ่
- ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะครบเป็นองค์ประชุม

(๔) เรื่องที่จะประชุม

- เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้เป็นไปตามความมาตรา ๕๐ ประกอบข้อบังคับของสหกรณ์
- มอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- วาระอื่นๆ ตามที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เห็นสมควร

๑.๒ การประชุมใหญ่สามัญ ตามความมาตรา ๕๔

“มาตรา ๕๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น”

เมื่อพิจารณาตามความมาตรา ๕๔ บัญญัติให้การประชุมใหญ่สามัญประจำปีของแต่ละสหกรณ์เกิดขึ้นได้เพียงครั้งเดียวในหนึ่งรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องจัดประชุมใหญ่ให้ได้ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

ให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการ เป็นผู้ลงนามในหนังสือแจ้งวันเวลา สถานที่ และเรื่องที่จะประชุมให้บรรดาสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันหรือตามที่กำหนดในข้อบังคับ และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบล่วงหน้าในโอกาสเดียวกันกับที่แจ้งให้สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทราบด้วย

ลักษณะสำคัญ

(๑) การเรียกประชุมใหญ่

- คณะกรรมการดำเนินการประชุมเพื่อมีมติกำหนดวัน เวลา สถานที่จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี และกำหนดเรื่องที่จะประชุม
- ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการ เป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม

(๒) การกำหนดวันประชุม ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

(๓) องค์ประชุม

- จำนวนสมาชิกทั้งหมด ประกอบด้วยจำนวนสมาชิกยกมาต้นปีและสมาชิกใหม่ที่คณะกรรมการดำเนินการมีมติให้รับเข้าเป็นสมาชิกในระหว่างปี หักด้วยจำนวนสมาชิกสมาชิกที่ลาออกในระหว่างปีและได้รับอนุมัติแล้วก่อนถึงวันประชุมใหญ่ แต่สำหรับกรณีที่เป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกให้มีจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์
- กรณีข้อบังคับกำหนดให้การประชุมใหญ่ประกอบด้วยสมาชิก จะต้องมีส่วนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะครบเป็นองค์ประชุม
- กรณีข้อบังคับกำหนดให้การประชุมใหญ่ประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกตามความมาตรา ๕๖ จะต้องมีส่วนผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน

(๔) เรื่องที่จะประชุม

- กำหนดวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ (มาตรา ๔๘)
- เลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่างลงตามวาระ (มาตรา ๕๐)
- เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ (มาตรา ๕๓)
- อนุมัติถึงบุคคลที่สหกรณ์จัดทำและผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว (มาตรา ๖๖)
- จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ตามมาตรา ๖๐ ประกอบข้อบังคับของสหกรณ์
- อนุมัติแผนงานและประมาณการรายจ่ายประจำปี
- รับทราบรายงานกิจการประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์

(๕) วาระหรือเรื่องที่จะประชุมอื่น (หากมี)

- แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ (มาตรา ๔๔)
- การควบสหกรณ์ (มาตรา ๙๐)
- การแยกสหกรณ์ และพิจารณาแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสหกรณ์ตามวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (มาตรา ๙๖)
- การเลิกสหกรณ์ (มาตรา ๓/๐ (๓))
- การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้อนุญาต อนุมัติ หรือเห็นชอบให้ดำเนินการได้
- วาระอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

๒. การประชุมใหญ่วิสามัญของสหกรณ์

การจัดประชุมใหญ่วิสามัญของสหกรณ์ จะเป็นการเรียกประชุมใหญ่ตามเหตุที่กำหนดตามความมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒

“**มาตรา ๕๕** เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือผู้แทนสมาชิกในกรณีที่มิผู้แทนสมาชิกตามมาตรา ๕๖ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ

จำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้

ในกรณีที่สมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์เป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ
ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว
ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้”

เมื่อพิจารณาความตามมาตรา ๕๕ จะพบว่าบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดเหตุในการเรียก
ประชุมใหญ่วิสามัญไว้ ๕ เงื่อนไข และในหนึ่งรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์ สามารถเรียกประชุมใหญ่
วิสามัญกี่ครั้งก็ได้ ขึ้นอยู่กับเหตุในการเรียกประชุมใหญ่ ซึ่งจะมีแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมี เหตุอันสมควร

ลักษณะสำคัญ

(๑) เหตุอันสมควร

- คณะกรรมการดำเนินการต้องจัดประชุมเพื่อพิจารณากรณีต่างๆ ตามที่มีผู้เสนอหรือ
จากกรณีอื่นใดตามที่ได้รับทราบ ว่ากรณีดังกล่าวจะเป็นเหตุอันสมควรที่จะต้องจัดประชุมใหญ่วิสามัญ
หรือไม่ โดยจะต้องมีมติเห็นชอบที่จะให้สหกรณ์จัดประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณากรณีนั้น ดังนั้น การ
พิจารณาว่าเรื่องใดจะถือเป็นเหตุอันสมควรหรือไม่ จึงเป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินการ

(๒) การเรียกประชุมใหญ่

- คณะกรรมการดำเนินการมีมติกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมใหญ่
วิสามัญ
- ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการ เป็นผู้ลงนามในหนังสือ
เชิญประชุม

(๓) การกำหนดวันประชุม คณะกรรมการดำเนินการสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา
กำหนดวันประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้

(๔) องค์ประชุม ถือเป็นปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

(๕) วัตถุประสงค์ วาระการประชุมและเรื่องที่จะประชุมให้เป็นไปตามเหตุอันสมควรตามมติ
ของคณะกรรมการดำเนินการ

๒.๒ นายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

ลักษณะสำคัญ

(๑) หนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ

- นายทะเบียนสหกรณ์จะเป็นผู้พิจารณาว่าสหกรณ์มีเหตุใดๆ ที่จำเป็นจะต้องเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณา และเหตุนั้นจะต้องเป็นเรื่องเร่งด่วนและต้องดำเนินการโดยมิชักช้า ไม่อาจรอไปจนถึงการประชุมใหญ่สามัญประจำปีได้ เนื่องจากจะเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย หรือเกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ หรือสหกรณ์จำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับ

(๒) การเรียกประชุมใหญ่

- เมื่อสหกรณ์ได้รับหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญจากนายทะเบียนสหกรณ์ จะต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อมีมติกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ

- ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการ เป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม

(๓) การกำหนดวันประชุม ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์

(๔) องค์ประชุม ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

(๕) วัตถุประสงค์ วาระการประชุมและเรื่องที่จะประชุมให้เป็นไปตามเหตุตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ และอาจเพิ่มเติมวาระจำเป็นเร่งด่วนอื่นๆ ได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

๒.๓ กรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

ลักษณะสำคัญ

(๑) สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว สหกรณ์จะต้องขาดทุนจากผลการดำเนินงานและได้นำจำนวนการขาดทุนไปหักออกจากยอดทุนสำรองที่มีอยู่จนหมดแล้ว และจะพิจารณาว่าสหกรณ์จะทราบเหตุในกรณีดังกล่าวเมื่อ

- กรณีสหกรณ์ขาดทุนจากผลการดำเนินงานในคราวเดียวเป็นจำนวนมาก จนอาจจะเข้าเหตุดังกล่าว สหกรณ์จะต้องจัดทำงบกำไรขาดทุนหรือประมาณการผลการดำเนินงาน เพื่อที่จะนำ

ยอดการขาดทุนที่เกิดขึ้นไปหักออกจากยอดทุนสำรองที่มีอยู่จนหมด แล้วยังคงมียอดค้างขาดทุนอยู่ และมีจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว

- กรณีที่สหกรณ์มียอดค้างขาดทุนสะสมตามงบการเงินในปีที่ผ่านมาแต่ยังไม่เกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว หากผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันยังไม่ดีขึ้นและเห็นว่าอาจทำให้ผลการดำเนินงานมีการขาดทุนอีกจนอาจจะเข้าเหตุดังกล่าว สหกรณ์จะต้องจัดทำงบกำไรขาดทุนหรือประมาณการผลการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบฐานะการเงินในปัจจุบันว่าเป็นเหตุให้สหกรณ์ต้องมียอดขาดทุนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว

(๒) การเรียกประชุมใหญ่

- สหกรณ์จะต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อมีมติกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ

- ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการ เป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม

(๓) การกำหนดวันประชุม ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบข่าวสหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว

(๔) องค์ประชุม ถือเป็นปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

(๕) วัตถุประสงค์ รับทราบผลการดำเนินงานของสหกรณ์และพิจารณาว่าจะให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจต่อไปหรือเลิกสหกรณ์ หากที่ประชุมใหญ่มีมติให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจต่อไป จะต้องพิจารณา กำหนดแผนการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๒.๔ สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือผู้แทนสมาชิกในกรณีที่ผู้แทนสมาชิกตามมาตรา ๕๖ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคน ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ

ลักษณะสำคัญ

(๑) การทำหนังสือร้องขอ

- การร้องขอสามารถกระทำได้ทั้งสมาชิกและผู้แทนสมาชิก

- กรณีสมาชิกร้องขอ จะต้องมีส่วนเกินกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- กรณีผู้แทนสมาชิกร้องขอ จะต้องเป็นผู้แทนสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคน ลงลายมือทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- หนังสือร้องขอจะต้องระบุเหตุใดๆ ที่จำเป็นจะต้องเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา และเหตุนั้นจะต้องเป็นเรื่องเร่งด่วนและต้องดำเนินการโดยมิชักช้า ไม่อาจรอไปจนถึงการประชุมใหญ่สามัญประจำปีได้ เนื่องจากจะเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย หรือเกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ หรือสหกรณ์จำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับ

(๒) การเรียกประชุมใหญ่

- สหกรณ์จะต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อมีมติกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ
- ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการ เป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม

(๓) การกำหนดวันประชุม ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ

(๔) องค์ประชุม ถือเป็นปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

(๕) เรื่องที่จะประชุม วาระการประชุมและเรื่องที่จะประชุมให้เป็นไปตามเหตุที่ระบุในหนังสือร้องขอจากสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก และอาจเพิ่มเติมวาระจำเป็นเร่งด่วนอื่นๆ ได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

๒.๕ นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร กรณีที่คณะกรรมการดำเนินการไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอจากสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก

ลักษณะสำคัญ

(๑) การเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบอำนาจและสมาชิกถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๐๘/๒๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การใช้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา ๕๕ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- นายทะเบียนสหกรณ์จะใช้อำนาจในการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญตามความมาตรา ๕๕ วรรคท้าย เฉพาะกรณีที่สมาชิกร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสั่งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ แต่คณะกรรมการดำเนินการสั่งไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ

- สมาชิกผู้ร้องขอเปิดประชุมใหญ่วิสามัญต้องแจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อขอให้นายทะเบียนสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญกรณีที่คุณคณะกรรมการดำเนินการไม่เรียกประชุมใหญ่ตามมาตรา ๕๕ วรรคท้าย โดยมีเอกสารประกอบการแจ้ง คือ สำเนาหนังสือร้องขอเปิดประชุมใหญ่วิสามัญต่อคณะกรรมการดำเนินการพร้อมสำเนาลายมือชื่อสมาชิกผู้ร้องขอให้เปิดประชุมใหญ่วิสามัญ

- ระยะเวลาในการแจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ กรณีคณะกรรมการดำเนินการประชุมและมีมติไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ก็ไม่จำเป็นต้องรอให้ครบกำหนดสามสิบวันตามมาตรา ๕๕ วรรคท้าย โดยให้ถือวันที่ประชุมพิจารณาและมีมติดังกล่าวเป็นวันครบกำหนด แต่หากคณะกรรมการดำเนินการปล่อยให้ระยะเวลาล่วงเลยมา มิได้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ร้องขอดังกล่าวก็ต้องรอให้ครบสามสิบวันก่อน

- เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับเรื่องจากสมาชิกผู้ร้องข้างต้น หากพิจารณาเห็นว่าคณะกรรมการดำเนินการไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้ หากเห็นว่าสมควรให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อการใดการหนึ่งโดยสุจริตย่อมสามารถดำเนินการได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาข้อเรียกร้องให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควร นายทะเบียนสหกรณ์จะไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็สามารถทำได้

(๒) การเรียกประชุมใหญ่

- นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ
- นายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม

(๓) การกำหนดวันประชุม ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควร

(๔) องค์ประชุม ถือเป็นปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

(๕) เรื่องที่จะประชุม วาระการประชุมและเรื่องที่จะประชุมให้เป็นไปตามเหตุที่ระบุใน

หนังสือร้องขอจากสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก

๓. การประชุมใหญ่เรียกครั้งที่สอง

ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกแล้วแต่กรณี มาประชุมไม่ครบเป็นองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งในสิบวันนับตามความมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒

“**มาตรา ๕๘** ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งในสิบวันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรกในการประชุมครั้งหลังนี้ ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุม

แล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม”

เมื่อพิจารณาความตามมาตรา ๕๘ จะพบว่าบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดว่ากรณีที่สหกรณ์หรือนายทะเบียนสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญหรือประชุมใหญ่วิสามัญตามความมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แล้วมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่ครบเป็นองค์ประชุม ให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกประชุมใหญ่ครั้งที่สองภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก แต่จะมีข้อยกเว้นกรณีที่เป็นกรณี่เป็นการเรียกประชุมใหญ่ที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอและขนาดองค์ประชุมที่ลดลง

ลักษณะสำคัญ

- (๑) การเรียกประชุมใหญ่ครั้งที่สอง
 - การเรียกประชุมใหญ่ครั้งแรก มีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกมาไม่ครบองค์ประชุม
 - (๒) การเรียกประชุมใหญ่
 - คณะกรรมการดำเนินการมีมติกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมใหญ่ครั้งที่สอง
 - ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเลขานุการเป็นผู้ลงนามในหนังสือเชิญประชุม
 - (๓) การกำหนดวันประชุม ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก
 - (๔) องค์ประชุม สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกแล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าสามสิบคน
 - (๕) เรื่องที่จะประชุม วาระการประชุมและเรื่องที่จะประชุมให้เป็นไปการนัดประชุมใหญ่ครั้งแรก
- (๖) ข้อยกเว้น
 - การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอตามความมาตรา ๕๕ หากสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกมาไม่ครบองค์ประชุม ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ครั้งที่สองได้ตามบทบัญญัตินี้

๔. การประชุมใหญ่เพื่อการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ ยังมีบทบัญญัติบางมาตราที่กำหนดให้ต้องมีการเรียกประชุมใหญ่ ซึ่งจะมีวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ มาตรา ๙๖ วรรคท้าย กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร กรณีคณะกรรมการดำเนินการไม่เรียกประชุมใหญ่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ตามที่สมาชิกลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

๔.๒ มาตรา ๙๕ วรรคแรก ให้สหกรณ์ที่เลิกจัดประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี

๔.๓ มาตรา ๘๖ ให้ผู้ชำระบัญชีเรียกประชุมใหญ่เพื่อให้พิจารณาโอนทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีให้แก่สหกรณ์อื่น หรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย